DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2021/931

z 1. marca 2021,

ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy, v ktorých sa stanovuje metóda na identifikáciu derivátových transakcií s jedným alebo viac než jedným významným rizikovým faktorom na účely článku 277 ods. 5, ako aj vzorec na výpočet delty na účely dohľadu pre kúpne a predajné opcie zaradené do kategórie úrokového rizika a metóda na určenie toho, či je transakcia dlhou alebo krátkou pozíciou v primárnom rizikovom faktore alebo v najvýznamnejšom rizikovom faktore v danej kategórii rizika, na účely článku 279a ods. 3 písm. a) a b) v rámci štandardizovaného prístupu ku kreditnému riziku protistrany

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 ([1]), a najmä na jeho článok 277 ods. 5 tretí pododsek a článok 279a ods. 3 tretí pododsek,

keďže:

(1) Inštitúcie by mali identifikovať rizikové faktory derivátovej transakcie určením rizikových faktorov, od ktorých závisia peňažné toky vyplývajúce z danej transakcie. V záujme uplatňovania harmonizovaného prístupu pri tejto identifikácii by inštitúcie mali zohľadňovať aspoň rizikové faktory uvedené v tretej časti hlave IV kapitole 1a oddiele 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

(2) Metóda na identifikáciu derivátových transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom na účely zaradenia týchto derivátových transakcií do príslušnej kategórie rizika by mala byť jednoduchá vo všetkých prípadoch, keď je primárny a jediný významný rizikový faktor derivátovej transakcie okamžite rozpoznateľný na základe povahy danej transakcie a peňažných tokov, ktoré z nej vyplývajú.

(3) Inštitúcie používajú krížové menové úrokové swapy na hedžing devízového rizika vyplývajúceho z financovania alebo investovania v cudzích menách. Hoci takéto transakcie závisia predovšetkým od faktorov devízového rizika, môžu závisieť aj od iných rizikových faktorov, ako sú napríklad faktory úrokového rizika. Keďže však zo skúseností na trhu vyplýva, že účinok spomínaných iných rizikových faktorov je pri týchto konkrétnych typoch transakcií veľmi často nevýznamný, na identifikáciu takýchto transakcií ako derivátových transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom by mala postačovať skutočnosť, že ide o transakciu tohto typu.

(4) Bez ohľadu na povahu derivátovej transakcie a peňažné toky, ktoré z nej vyplývajú, by sa úrokové sadzby použité na diskontovanie peňažných tokov vyplývajúcich z transakcie („diskontná sadzba“) nemali považovať za významný rizikový faktor. Požadovať od inštitúcií, aby v rámci metódy na identifikáciu derivátových transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom zohľadňovali diskontnú sadzbu, by bolo neprimerané a zaťažujúce, keďže z empirických skúseností vyplýva, že tento rizikový faktor má zvyčajne obmedzenejší účinok na hodnotu derivátových transakcií než iné rizikové faktory, z ktorých sú odvodené ich peňažné toky.

(5) V prípade derivátových transakcií, ktoré majú viac než jeden rizikový faktor, by inštitúcie mali zohľadňovať citlivosti a volatilitu podkladového aktíva s cieľom identifikovať tie rizikové faktory, ktoré sú významné v jednotlivých kategóriách rizika, a najvýznamnejší z týchto rizikových faktorov v jednotlivých kategóriách rizika.

(6) V prípade derivátových transakcií, ktoré majú viac než jeden rizikový faktor, a ak sa tieto rizikové faktory vzťahujú na rôzne kategórie rizika, nemusí byť možné určiť, ktoré z týchto rizikových faktorov sú významné, a to ani po zohľadnení citlivostí a volatility podkladového aktíva transakcie. V takých prípadoch by inštitúcie mali uplatniť jednoduchý a konzervatívny záložný prístup, a to považovať všetky rizikové faktory transakcie za významné, a v dôsledku toho priradiť derivátovú transakciu ku kategóriám rizika, ktoré týmto rizikovým faktorom zodpovedajú, na základe najvýznamnejších rizikových faktorov v rámci jednotlivých kategórií rizika.

([1]) Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1.

(7) Metóda na identifikáciu derivátových transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom by sa mala uplatňovať len pri vzniku, ak boli takéto derivátové transakcie identifikované pri vzniku ako transakcie, ktoré majú len jeden rizikový faktor, keďže tento jediný rizikový faktor je základnou charakteristikou uvedených transakcií, a teda sa neočakáva, že by sa zmenil. Ak boli derivátové transakcie pri vzniku identifikované ako transakcie, ktoré majú viac než jeden rizikový faktor, proces identifikácie významných a najvýznamnejších rizikových faktorov by sa mal vykonávať štvrťročne, aby sa akékoľvek zmeny v týchto transakciách mohli primerane zohľadniť v zaradení týchto derivátových transakcií do príslušných kategórií rizika.

(8) V článku 279a ods. 3 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 sa vyžaduje, aby sa vzorec, ktorý sa má používať na výpočet delty na účely dohľadu zlučiteľnej s trhovými podmienkami, v ktorých úrokové sadzby môžu byť záporné, pre kúpne a predajné opcie zaradené do kategórie úrokového rizika, určoval v súlade s medzinárodným vývojom v oblasti regulácie. Bazilejský výbor pre bankový dohľad (BCBS) ([2]) uverejnil 22. marca 2018 dokument s názvom *Frequently asked questions on the Basel III standardised approach for measuring counterparty credit risk exposures* (Často kladené otázky týkajúce sa štandardizovaného prístupu podľa rámca Bazilej III k meraniu expozícií voči kreditnému riziku protistrany), v ktorom vysvetlil, že v prípade prostredia so zápornými úrokovými sadzbami by sa delta na účely dohľadu pre úrokové opcie mala určovať v súlade so špecifickým vzorcom, v ktorom sa na spotovú alebo forwardovú úrokovú sadzbu a na realizačnú cenu opcie použitú v danom vzorci uplatňuje posun lambda (λ), aby sa dosiahla kladná spotová alebo forwardová úroková sadzba a realizačná cena opcie.

(9) S cieľom dosiahnuť kladnú spotovú alebo forwardovú úrokovú sadzbu a realizačnú cenu opcie by posun λ mal byť dostatočne veľký na to, aby inštitúciám umožnil vypočítať deltu transakcie na účely dohľadu v súlade so vzorcom stanoveným v článku 279a ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ale zároveň by mal byť dostatočne malý na to, aby neviedol k zbytočnému skresľovaniu výsledku výpočtu delty na účely dohľadu.

(10) Volatilita na účely dohľadu, ktorá je jedným z parametrov na výpočet delty na účely dohľadu, by sa mala určovať na základe špecifického vzorca na výpočet delty na účely dohľadu pre predajné a kúpne opcie v kategórii úrokového rizika. V tejto súvislosti sa hodnota volatility na účely dohľadu pre predajné a kúpne opcie v kategórii úrokového rizika, ako je určená v medzinárodných štandardoch, ktoré prijal BCBS, považuje za vhodnú na použitie podľa práva Únie.

(11) Aby sa inštitúciám umožnilo určiť, či je transakcia dlhou alebo krátkou pozíciou v primárnom rizikovom faktore, vo významnom rizikovom faktore alebo v najvýznamnejšom rizikovom faktore danej kategórie rizika, malo by sa stanoviť, ktoré informácie týkajúce sa transakcie by inštitúcie mali používať na takéto určovanie. Aby sa zabránilo zbytočnému zaťaženiu inštitúcií, malo by sa im umožniť používať rovnaké informácie ako informácie, ktoré používajú na identifikáciu významných rizikových faktorov.

(12) Toto nariadenie vychádza z návrhu regulačných technických predpisov, ktoré Európsky orgán pre bankovníctvo predložil Komisii.

(13) Európsky orgán pre bankovníctvo vykonal otvorené verejné konzultácie k návrhu regulačných technických predpisov, z ktorých toto nariadenie vychádza, analyzoval možné súvisiace náklady a prínosy a požiadal o poradenstvo Skupinu zainteresovaných strán v bankovníctve vytvorenú v súlade s článkom 37 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 ([3]),

([2]) *Frequently asked questions on the Basel III standardised approach for measuring counterparty credit risk exposures* (Často kladené otázky týkajúce sa štandardizovaného prístupu podľa rámca Bazilej III k meraniu expozícií voči kreditnému riziku protistrany), 22. marca 2018.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA 1

Metóda na identifikáciu transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom, na identifikáciu transakcií s viac než jedným významným rizikovým faktorom a na identifikáciu najvýznamnejšieho z týchto rizikových faktorov

Článok 1

Metóda na identifikáciu rizikových faktorov derivátovej transakcie

1. Na účel identifikácie transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom a transakcií s viac než jedným významným rizikovým faktorom inštitúcie pri vzniku každej transakcie identifikujú všetky rizikové faktory transakcie určením rizikových faktorov, od ktorých závisia peňažné toky vyplývajúce z danej transakcie, pričom zohľadňujú aspoň rizikové faktory uvedené v článkoch 325l až 325q nariadenia (EÚ) č. 575/2013. Rizikové faktory identifikované inštitúciami sú rizikovými faktormi transakcie.

2. Inštitúcie za rizikové faktory transakcie nepovažujú faktory úrokového rizika použité na diskontovanie peňažných tokov vyplývajúcich z transakcie.

Článok 2

Metóda na identifikáciu transakcií s len jedným významným rizikovým faktorom

1. Po identifikácii všetkých rizikových faktorov transakcie v súlade s článkom 1 inštitúcie pri vzniku každej transakcie identifikujú transakcie s len jedným významným rizikovým faktorom, a to takto:

a) ak peňažné toky vyplývajúce z transakcie závisia výlučne od jedného rizikového faktora, ktorý patrí do jednej z kategórií rizika uvedených v článku 277 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, inštitúcie identifikujú tento rizikový faktor ako jediný významný rizikový faktor danej transakcie;

b) ak peňažné toky vyplývajúce z transakcie závisia od viac než jedného rizikového faktora a ak inštitúcie identifikovali ako významný rizikový faktor v súlade s metódou stanovenou v článku 4 ods. 3 alebo metódou stanovenou v článku 4 ods. 4 len jeden rizikový faktor tejto transakcie, inštitúcie identifikujú uvedený rizikový faktor ako jediný významný rizikový faktor danej transakcie.

2. Odchylne od odseku 1 môžu inštitúcie v prípade krížových menových úrokových swapov uvedených v odseku 2 písm. a) prílohy II k nariadeniu (EÚ) č. 575/2013 identifikovať faktor devízového rizika ako jediný významný rizikový faktor transakcie.

Článok 3

Metóda na identifikáciu transakcií s viac než jedným významným rizikovým faktorom

Na účely článku 277 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 inštitúcie identifikujú všetky transakcie okrem transakcií, ktoré sú uvedené v článku 2, ako transakcie s viac než jedným významným rizikovým faktorom.

Článok 4

Metóda na identifikáciu významných rizikových faktorov a najvýznamnejšieho z týchto rizikových faktorov

1. Po identifikácii všetkých rizikových faktorov transakcie v súlade s článkom 1 a v prípade, že peňažné toky vyplývajúce z transakcie závisia od viac než jedného rizikového faktora, inštitúcie identifikujú významné rizikové faktory a najvýznamnejší z týchto rizikových faktorov uplatnením jednej z metód stanovených v odsekoch 2, 3 a 4 podľa konkrétneho prípadu.

2. Inštitúcie vykonávajú pri vzniku transakcie tieto kroky:

a) považujú všetky rizikové faktory transakcie identifikované v súlade s postupom uvedeným v článku 1 za významné rizikové faktory;

b) pre každú kategóriu rizika zodpovedajúcu uvedeným významným rizikovým faktorom identifikujú ako najvýznamnejší rizikový faktor ten rizikový faktor, ktorý zodpovedá najvyššej dodatočnej hodnote kategórie rizika spomedzi tých, ktoré sú uvedené v článkoch 280a až 280f nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

3. Inštitúcie vykonávajú pri vzniku transakcie a potom aspoň raz za štvrťrok tieto kroky:

a) vypočítavajú citlivosti na riziko delta v súlade s článkom 325r nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pre každý rizikový faktor identifikovaný v súlade s článkom 1 tohto nariadenia;

b) vypočítavajú vážené citlivosti v súlade so vzorcom stanoveným v článku 325f ods. 6 uvedeného nariadenia na základe citlivostí vypočítaných v súlade s písmenom a);

c) pre každú z kategórií rizika uvedených v článku 277 ods. 1 uvedeného nariadenia vypočítavajú požiadavku na vlastné zdroje pre trhové riziko špecifickú pre triedu rizika v súlade so vzorcom stanoveným v článku 325f ods. 8 uvedeného nariadenia, a to na základe všetkých vážených citlivostí uvedených v písmene b) týkajúcich sa rizikových faktorov, ktoré boli zaradené do danej kategórie rizika;

d) všetky požiadavky na vlastné zdroje pre trhové riziko špecifické pre triedu rizika uvedené v písmene c) zoraďujú od najväčšej po najmenšiu v absolútnom vyjadrení s cieľom získať monotónne klesajúcu postupnosť údajov, kde údaj a_1 je najvyššou absolútnou hodnotou, a_2 je druhou najvyššou absolútnou hodnotou atď.;

e) pri každom údaji a_i vypočítanom a zoradenom v súlade s písmenom d) a v poradí vyplývajúcom z ich zoradenia overujú, či je splnená táto podmienka:

$$\frac{\sum_{j=1}^{i} a_j}{\sum_{k=1}^{6} a_k} < Y\%$$

kde:

i = index označujúci kategórie rizika uvedené v článku 277 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ktoré sú zoradené v súlade s písmenom d) a v poradí vyplývajúcom z uvedeného zoradenia;

Y % = 60 %;

f) za významné považujú:

i) rizikové faktory, ktoré zodpovedajú kategóriám rizika, v prípade ktorých je splnená podmienka stanovená v písmene e) tohto odseku;

ii) rizikové faktory, ktoré zodpovedajú prvej kategórii rizika, v prípade ktorej táto podmienka nie je splnená;

g) pri každej z kategórií rizika, ktoré zodpovedajú rizikovým faktorom, ktoré nie sú významné v súlade s písmenom f), overujú, či zodpovedajúci údaj a_i spĺňa túto podmienku:

$$\frac{a_i}{\sum_{k=1}^{6} a_k} \geq Z\%$$

kde:

i = index označujúci kategórie rizika uvedené v článku 277 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ktoré sú zoradené v súlade s písmenom d) a v poradí vyplývajúcom z tohto zoradenia a ktoré zodpovedajú rizikovým faktorom, ktoré nie sú významné v súlade s písmenom f);

Z % = 30 %;

h) popri významných rizikových faktoroch identifikovaných v súlade s písmenom f) považujú za významné rizikové faktory aj tie rizikové faktory, ktoré zodpovedajú kategóriám rizika, v prípade ktorých je splnená podmienka stanovená v písmene g);

i) pri každej z kategórií rizika uvedených v písmenách f) a h) považujú za najvýznamnejší rizikový faktor pre danú kategóriu rizika ten rizikový faktor, ktorý zodpovedá najvyššej absolútnej hodnote vážených citlivostí uvedených v písmene b).

4. Inštitúcie, ktoré buď spĺňajú podmienky stanovené v článku 94 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, alebo sú oslobodené od požiadavky na predkladanie správ v súlade s článkom 325a ods. 1 uvedeného nariadenia, môžu identifikovať najvýznamnejší rizikový faktor tak, že vykonávajú pri vzniku transakcie a potom aspoň raz za štvrťrok tieto kroky:

a) vypočítavajú dodatočné hodnoty kategórie rizika uvedené v článkoch 280a až 280f nariadenia (EÚ) č. 575/2013, podľa toho, ktorý je uplatniteľný, pre každý rizikový faktor identifikovaný v súlade s článkom 1. Ak bol do tej istej kategórie rizika zaradený viac než jeden rizikový faktor identifikovaný v súlade s článkom 1, inštitúcie ponechávajú na účely uplatňovania písmena b) v uvedenej kategórii rizika ten rizikový faktor, ktorý v danej kategórii rizika zodpovedá najvyššej dodatočnej hodnote kategórie rizika;

b) vykonávajú kroky stanovené v odseku 3 písm. d) až h), pričom údaje použité v daných krokoch sú založené na dodatočných hodnotách kategórie rizika vypočítaných v súlade s písmenom a) tohto odseku;

c) ako najvýznamnejšie rizikové faktory v príslušných kategóriách rizika identifikujú tie významné rizikové faktory, ktoré boli identifikované na základe metódy uvedenej v písmene b).

KAPITOLA 2

Vzorec, ktorý sa má používať na výpočet delty na účely dohľadu pre kúpne a predajné opcie zaradené do kategórie úrokového rizika, a volatilita na účely dohľadu vhodná pre tento vzorec, ako aj metóda na určenie toho, či je transakcia dlhou alebo krátkou pozíciou v primárnom rizikovom faktore alebo v najvýznamnejšom rizikovom faktore v danej kategórii rizika

Článok 5

Vzorec na výpočet delty na účely dohľadu pre kúpne a predajné opcie zaradené do kategórie úrokového rizika a volatilita na účely dohľadu vhodná pre takýto vzorec

1. Inštitúcie vypočítavajú deltu na účely dohľadu (δ) pre kúpne a predajné opcie zaradené do kategórie úrokového rizika zlučiteľnú s trhovými podmienkami, v ktorých úrokové sadzby môžu byť záporné, takto:

$$\delta = znamienko \cdot N\left(typ \cdot \frac{\ln\left(\left(P+\lambda\right)/\left(K+\lambda\right)\right) + 0.5 \cdot \sigma^2 \cdot T}{\sigma \cdot \sqrt{T}}\right)$$

kde:

$$typ = \begin{cases} -1, \text{ak je transakcia predajnou opciou} \\ +1, \text{ak je transakcia kúpnou opciou} \end{cases}$$

$$znamienko = \begin{cases} -1, \text{ak je transakcia predanou kúpnou opciou alebo kúpenou predajnou opciou} \\ +1, \text{ak je transakcia predanou predajnou opciou alebo kúpenou kúpnou opciou} \end{cases}$$

$N(x)$ = kumulatívna distribučná funkcia štandardnej normálnej náhodnej premennej, ktorá odzrkadľuje pravdepodobnosť, že normálna náhodná premenná so strednou hodnotou nula a varianciou jedna je menšia alebo sa rovná „x“;

P = spotová alebo forwardová cena podkladového nástroja opcie;

K = realizačná cena opcie;

T = dátum uplynutia platnosti opcie vyjadrený v rokoch pomocou príslušného dohovoru o pracovných dňoch;

λ = posun postačujúci na presunutie P aj K do kladných hodnôt, určený v súlade s odsekom 2;

σ = volatilita opcie na účely dohľadu určená v súlade s odsekom 3.

2. Na účely odseku 1 inštitúcie vypočítavajú posun (λ) pre akékoľvek kúpne a predajné opcie takto:

$$\lambda_j = \max(\textit{prahová hodnota} - \min(P_j, K_j), 0)$$

kde:

P_j = spotová alebo forwardová cena podkladového nástroja opcie *j*;

K_j = realizačná cena opcie *j*;

Prahová hodnota = 0.10 %

3. Na účely odseku 1 inštitúcie určujú volatilitu opcie na účely dohľadu na základe kategórie rizika transakcie a povahy podkladového nástroja opcie v súlade s touto tabuľkou:

Tabuľka

Kategória rizika	Podkladový nástroj	Volatilita na účely dohľadu
Úroková sadzba	Všetky	50 %

Článok 6

Metódy na určenie toho, či je transakcia dlhou alebo krátkou pozíciou v primárnom rizikovom faktore alebo v najvýznamnejšom rizikovom faktore v danej kategórii rizika

Inštitúcie určujú, či je transakcia dlhou alebo krátkou pozíciou v primárnom rizikovom faktore alebo v najvýznamnejšom rizikovom faktore v danej kategórii rizika, uplatnením niektorej z týchto metód:

a) vypočítavajú citlivosti uvedených rizikových faktorov na riziko delta v súlade s článkom 325r nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a identifikujú transakciu ako dlhú pozíciu v rizikovom faktore, ak je zodpovedajúca citlivosť na riziko delta kladná, alebo ako krátku pozíciu, ak je zodpovedajúca citlivosť na riziko delta záporná;

b) posudzujú závislosť štruktúry peňažných tokov vyplývajúcich z transakcií od uvedeného rizikového faktora alebo účel hedžingu transakcie vo vzťahu k uvedenému rizikovému faktoru a na základe tohto posúdenia identifikujú transakciu ako dlhú alebo krátku pozíciu.

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 1. marca 2021

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN